

Cam 1: Cyflwyniad

Yn ystod prosiect Ffermio STEMterprise mae plant yn cwblhau cyfres o weithgareddau i sefydlu eu bwyty eu hunain a dylunio, datblygu, gwneud a marchnata bwydlen sy'n cynnwys bwyd Prydeinig fel ei brif gynhwysyn.

Amcan dysgu

- Sefydlu busnes bwyty â thema

Trosolwg o'r cam

Yn y cam hwn, mae'r plant yn cael eu cyflwyno i'r syniad o farchnata ac yn cael eu hannog i feddwl am enghreifftiau yn eu bywydau bob dydd. Gofynnir i grwpiau busnes feddwl am enw busnes a dylunio logo busnes cofiadwy. Yna rhoddir cyfle i'r plant feddwl o ble mae eu bwyd yn dod a phwysigrwydd bwyta cynnyrch tymhorol.

Deunyddiau sydd eu hangen

- Taflen strategaeth farchnata

Nodiadau cyflwyno

Sleid 2: Cyflwyniad	<ul style="list-style-type: none">• Cyflwyno'r broblem ysgogi. Esboniwrch i'r plant ei bod hi'n hawdd sefydlu busnes llwyddiannus; y cyfan sydd ei angen yw syniad da a deall egwyddorion busnes sylfaenol. Yn ystod y prosiect hwn, byddwn yn dysgu sut i wneud hynny ac efallai un diwrnod, gallen nhw fod yn entrepreneuriaid y dyfodol!!• Esboniwrch y bydd y plant, yn ystod y prosiect hwn, yn cael eu herio i sefydlu a rhedeg bwyty newydd arloesol. Eu her fydd dylunio bwydlen gyffrous sy'n cynnwys ystod o seigiau iach, cytbwys sy'n serennu un o'r cynhwysion Prydeinig canlynol: bara/toes, llaeth, cig eidion, porc, cig oen, cyw iâr neu lysiau.• Rhaid i'w pryddau i gyd gynnwys y cynhwysyn seren o'u dewis a bydd eu bwyty wedi'i gynllunio i ddathlu'r cynhwysyn seren hwnnw.
Sleid 3: Ffactorau sy'n effeithio ar fusnesau	<ul style="list-style-type: none">• Wrth sefydlu busnes, mae angen i entrepreneuriaid ystyried llawer o ffactorau. Yn eu grwpiau busnes, gofynnwch i'r plant feddwl am yr hyn y gallai'r rhain fod.• Atebion posib: Pa gynnyrch/cynhyrchion i'w gwerthu, faint i'w godi, ble y dylent eu gwerthu (standin, siop, gwefan), pwy fydd yn eu prynu?
Sleid 4: Diffiniadau o farchnata	<ul style="list-style-type: none">• Rhannwch y diffiniadau o farchnata ar y sleid a gofynnwch i'r plant feddwl am yr hyn y gallai'r rhain ei olygu.
Sleid 5: Ymddygiad archfarchnad	<ul style="list-style-type: none">• Gofynnwch i'r plant feddwl, wrth siopa mewn archfarchnad, lle mae llawer iawn o ddewis, beth sy'n gwneud iddyn nhw/eu rhieni ddewis prynu'r cynhyrchion maen nhw'n eu prynu? A ydyn nhw'n ymwybodol o unrhyw beth sy'n dylanwadu ar eu hymddygiad prynu?

Sleid 6: Ymddygiad archfarchnad

- Gofynnwch i'r plant feddwl am yr hyn y mae pob un o'r lluniau'n ei gynrychioli. Soniwch am bob un o'r lluniau:
 - **Logo tractor coch:** gofynnwch i'r plant os ydynt yn gwybod beth yw ystyr y logo. Gellir dod o hyd i logo'r tractor coch ar ystod eang o fwyd a diod o ansawdd gan gynnwys cig, llysiau, ffrwythau, llaeth, caws, siwgr a blawd. Mae'r jac yr undeb o fewn y logo yn dweud wrthym fod y bwyd wedi dod o ffermydd Prydeinig ac y gellir olrhain pob cam o'i daith. Mae bwydydd sy'n cario logo'r tractor coch wedi'u cynhyrchu gan ddilyn safonau trwyadl diogelwch bwyd, lles anifeiliaid a diogelu'r amgylchedd. Mae safonau bwyd a lles anifeiliaid Prydain ymhlith yr uchaf yn y byd. Trwy brynu bwydydd gyda logo'r tractor coch, gallwn gefnogi ffermwyr Prydain.
 - **Llun llaeth:** gofynnwch i'r plant feddwl am ble mae'r llaeth yn eu harchfarchnad leol a rhannu nifer o atebion. Tynnwch sylw at y ffaith ei fod bron bob amser yng nghefn y siop, yn y man pellaf oddi wrth y drws. Pam mae archfarchnadoedd i gyd yn gwneud hyn? Maent yn gwybod bod llawer o bobl yn prynu llaeth yn rheolaidd felly trwy ei roi yng nghefn y siop, bydd yn rhaid i gwsmeriaid gerdded heibio'r holl gynhyrchion eraill y maent yn eu gwerthu a gobeithio y cânt eu temptio i'w prynu. Gofynnwch i'r plant a yw eu rhieni erioed wedi gwneud hyn: picio i mewn i siop am un peth ac yna prynu llawer o eitemau eraill?
 - **Llun tuniau ar silff:** eglurwch fod archfarchnadoedd yn gosod cynhyrchion eu brand eu hunain, rhatach, ar silffoedd isel ac uchel, tra bod cynhyrchion y maent am werthu mwy ohonynt wedi'u gosod yn unol â llygaid oedolyn fel eu bod yn sylwi arnynt. Mae cynhyrchion sy'n targedu plant yn aml yn cael eu gosod yn unol â llygaid plentyn fel eu bod yn sylwi arnynt nhw ac yn gofyn i'w rhieni eu prynu.
 - **Llun til:** gofynnwch i'r plant feddwl pa fath o fwyd sy'n cael ei werthu wrth y ddesg dalu. Pam maen nhw'n meddwl bod yna lawer o fyrbrydau blasus (ond afiach yn aml) i'w prynu wrth y ddesg dalu? A ydyn nhw erioed wedi gofyn i riant brynu un ohonynt nhw? Esboniwch fod y rhain yn cael eu rhoi wrth y ddesg dalu i demtio siopwyr blinedig i brynu trîit i'w hunain tra'u bod nhw'n ciwio i dalu am eu bwyd.
 - **Llun grawnfwyd:** gofynnwch i'r plant feddwl pam mae pecynnau grawnfwyd yn aml ag anifeiliaid neu gymeriadau cyffrous ar y blychau. At bwy maen nhw'n ceisio apelio? Ydyn nhw'n meddwl y bydd y grawnfwyd y tu mewn yn blasu'n wahanol i'r blychau plaen?
 - **Llun cynnig arbennig:** gofynnwch i'r plant feddwl pam y gallai rhywun brynu cynnyrch sydd ar stondin 'cynnig arbennig'. Efallai y byddan nhw'n ei brynu oherwydd eu bod nhw eisiau arbed arian. Os yw cwsmeriaid yn teimlo eu bod wedi prynu bargaen ac wedi arbed arian, a fyddant yn fwy neu'n llai tebygol o gael eu temptio i brynu cynhyrchion ychwanegol tra byddant yn yr archfarchnad?

Sleid 7: Marchnata

- Rhannwch y pedwar nod o farchnata yn fyr ac anogwch y plant i ddefnyddio'r eirfa maen nhw wedi'i dysgu.

Sleid 8: Cynnyrch

- Esboniwch y gall busnesau werthu llawer o wahanol gynhyrchion ond bydd ein busnesau bwytai fferm yn gwerthu ystod o seigiau maethlon ar thema sy'n defnyddio'r cynhwysyn seren a ddewiswyd gennym.

Sleid 9-10: Brandio	<ul style="list-style-type: none"> • Cyflwyno'r cysyniad o frandio a gofyn i'r plant feddwl am unrhyw logos busnes eraill y maen nhw'n gyfarwydd â nhw. • Gofynnwch i'r plant feddwl am enw ar gyfer eu busnesau a dylunio logo cryf ar gyfer eu bwyty ar eu taflen strategaeth farchnata. Pwysleisiwch y pwynt bod rhai o'r logos brand mwyaf adnabyddus yn ddyluniadau syml iawn.
Sleid 11-13: O ble mae ein bwyd yn dod?	<ul style="list-style-type: none"> • Arwain trafodaeth ynghylch o ble mae'r bwydydd a ddangosir ar y PowerPoint yn dod a mynd i'r afael ag unrhyw gamdybiaethau: <ul style="list-style-type: none"> – Mae mafon yn tyfu ar lwyni trwchus, drain ac yn barod i'w bwyta rhwng Mai a Thachwedd. – Mae ieir yn dodwy wyau. – Mae gwenith yn tyfu mewn caeau mawr, agored. Mae'r hadau wedi'u malu'n flawd i wneud bwyd fel bara a grawnfwydydd. – Daw llaeth o fuchod godro. – Mae letys yn cael eu tyfu yn yr awyr agored yn bennaf ac yn tyfu'n gyflym pan fydd y tywydd yn gynnes. • Sefydlu fod llawer o'r bwyd rydyn ni'n ei fwyta yn cael ei dyfu a'i fagu yn y DU gan ffermwyr a gofynnwch i'r plant feddwl am gynifer o enghreifftiau ychwanegol â phosib. • Esboniwch na allwn dyfu rhai ffrwythau, er enghraifft cnau coco, yn y DU oherwydd bod rhai planhigion yn gofyn am amodau penodol nad oes gennym ni yn y DU er mwyn tyfu e.e. hinsawdd drofannol neu fath penodol o bridd.
Sleid 14: Bwydydd tymhorol	<ul style="list-style-type: none"> • Mae gwahanol gnydau yn tyfu ac yn barod i'w cynaeafu ar wahanol adegau o'r flwyddyn. Er enghraifft, mae mefus yn barod i'w bwyta yn ystod misoedd yr haf, ond mae pwmpenni yn barod i'w bwyta yn yr hydref. • Wrth benderfynu pa gynhwysion y dylem eu defnyddio yn ein ryseitiau, mae angen i ni feddwl ai dyma'r amser iawn o'r flwyddyn iddynt dyfu yn y DU (tymhorol). Gofynnwch i'r plant a ydyn nhw'n gwybod pam ei bod hi'n bwysig bwyta bwyd pan mae'n ei dymor? • Nid oes rhaid i gynhwysion sydd wedi cael eu tyfu yn y wlad hon deithio mor bell i gyrraedd ein platiau ac felly maen nhw hefyd yn well i'r amgylchedd oherwydd eu bod yn lleihau'r angen am gludiant, gan leihau llygredd aer.

Dolenni i'r Cwricwlwm Cenedlaethol

Pwnc	Testun	Amcan
Dylunio a thechnoleg	Coginio a maeth	<ul style="list-style-type: none"> • Deall bwydydd tymhorol, a gwybod ble a sut mae amrywiaeth o gynhwysion yn cael eu tyfu, eu magu, eu dal a'u prosesu
Saesneg neu Gymraeg	Iaith lafar	<ul style="list-style-type: none"> • Mynegi a chyfiawnhau atebion, dadleuon a barn